

ВАСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
регистрационен индекс	Дата
BCC - ВКНЗ	03-06-2022

Български институт за правни инициативи
Ул. Г.С. Раковски 132А, ет. 3, София 1000
България
Тел. +359 2 980 80 84
www.bili-bg.org
office@bili-bg.org

Изх. №: ИПСН- 234/030622

ДО

СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ НА

ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ВЪПРОСИ

Към кандидатите за членове на Съдийската колегия на ВСС от квотата на съдиите – Антоанета Василева Аргирова, Атанас Стоилов Атанасов, Васил Маринов Петков, Владимир Григоров Вълков, Даниела Божидамова Александрова, Дора Димитрова Михайлова, Иван Георгиев Калибацев, Йордан Минков Дамаскинов, Красимир Димитров Лесенски, Любомир Симеонов Нинов, Мария Кирилова Терзийска, Миглена Тенева Тянкова, Младен Петров Димитров, Татяна Борисова Жилова, Явор Иванов Колев на основание чл. 19, ал. 1 от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите (Приети с решение на пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 7/17.02.2022 г.):

ВЪПРОСИ КЪМ ВСИЧКИ КАНДИДАТИ:

1. На какво, според Вас, мислите, че се дължи фактът, че сред номинираните кандидати за членове на СК на ВСС няма съдии от ВКС и ВАС?
2. Една от изключително значимите функции на Съдийска колегия е избирането на административни ръководители. Понастоящем единствените критерии при провеждане на тези процедури, към които членовете на колегията са изрично задължени да се

придържат, се съдържат в разпоредбите на чл. 194б от ЗСВ във връзка с чл. 59, ал. 1 от Наредба № 1 от 9 февруари 2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на ~~административни ръководители в органите на съдебната власт и са – професионална~~ подготовка, управленска компетентност и нравствени качества. Смятате ли, че ВСС трябва да приеме допълнителни и по-подробни критерии, по които да се преценяват кандидатите в тези процедури?

3. Настоящият състав на ВСС стана известен с противоречивата си практика по отношение на избора на магистрати на лидерските позиции в системата, което може да се тълкува дори и като уронване престижа, доверието и авторитета на съдебната власт от самия ВСС. Споделяте ли това мнение? Вие лично какво бихте предприели, за да започнете да градите усещане сред съдиите, а и сред обществеността, че само най-почетените и компетентни Ваши колеги ще бъдат избирани да управляват отделните органи на съдебната система?
4. Какво е Вашето мнение за възможността да бъдат отзовавани избрани за членове на ВСС от Общите събрания на съдии, прокурори и следователи?
5. В обществото трайно битува мнението, че работата на ВСС е непрозрачна въпреки публичността на заседанията на отделните колегии и на пленума. Какво според Вас е довело до това мнение и с какви мерки то може да бъде коригирано?
6. Ако в момента сте член на ВСС, какво би било Вашето гласуване по основанията за освобождаване от длъжност на главния прокурор, представени от министрите Йорданова и Стоилов, които са публично достъпни?
7. Какво е мнението Ви за създаването на критерий, според който влизането в системата на съдебната власт да бъде обусловено от натрупан преди това юридически опит/практика – примерно 5 години?
8. Считате ли, че към настоящия момент има необходимост от конституционни изменения в частта за съдебната власт?
9. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“
10. По какъв начин елементи от концепцията за общностния съд могат да бъдат въведени в българската правосъдна система, според Вас?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ АНТОАНЕТА ВАСИЛЕВА АРГИРОВА:

11. В концепцията си, на стр. 11 посочвате, че промяната на съдебната карта изисква цялостно изменение на административно-териториалното устройство на страната.

Все пак, ако такова не бъде направено, как би трябвало да изглежда промяната на съдебната карта при настоящето административно-териториалното устройство?

12. В концепцията си посочвате, че е необходима ревизия на дейността на предходните два състава на ВСС, чиято цел е да *„... изясни причините за пропуските в работата и да се предприемат действия по отстраняване на зависимостите в работата, провокирани от професионалното ръководство на прокуратурата“*. По каква методология смятате, че може да се извърши тази ревизия и какви резултати очаквате от нея? Може ли да посочите факти в подкрепа на залегналото в цитата твърдение за зависимости на членове на ВСС от ръководството на прокуратурата? Кой следва да извърши една такава ревизия?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ АТАНАС СТОИЛОВ АТАНАСОВ:

13. В концепцията си обръщате значително внимание на възникналите около командироването проблеми, като предлагате и потенциални нормативни решения, които обаче биха могли да бъдат реализирани единствено от законодателя, поради което и Вие смятате, че ВСС трябва да участва активно в този дебат. Как виждате участието на гражданския сектор в дебата за командироването и бихте ли си сътрудничили с неправителствени организации, които работят в правосъдната сфера, за постигане на необходимите законови изменения на ЗСВ?
14. Когато обсъждате електронното правосъдие и съдебната карта, наблягате на необходимостта от изготвяне на анализи и провеждане на работни групи за събиране на мнения от заинтересованите от предстоящите промени страни. Смятате ли, че настоящият състав на СК на ВСС и ВСС като цяло е вземал решенията си по такива въпроси, стъпвайки на достатъчно пълен и професионален анализ, или точно обратното – в отсъствието на такъв?
15. Колко време приблизително би отнела промяната на съдебната карта, според Вас?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ВАСИЛ МАРИНОВ ПЕТКОВ:

16. На стр. 7 от концепцията си заявявате, че смятате, че ВСС може *„... при единомислие да опита да инициира законодателни действия за осъвременяване на материалните закони и изчистване на процеса от никому ненужния формализъм“*. След като законът не дава право на законодателна инициатива на ВСС, не смятате ли, че един такъв опит за инициирането им, би могъл да се тълкува

като противоречащ на принципа за разделение на властите от страна на кадровия орган на съдебната власт?

17. На стр. 4 от концепцията си казвате, че за премиите освен натовареността за съответното ниво, е необходимо да се изчислява и индивидуален корекционен коефициент, който да отразява съотношението между натовареността му и средната натовареност за съответното ниво. Натовареността на съдиите се намалява по конкретни причини – поемане на административни задължения и др. Обсъждали ли сте тази идея с Ваши колеги? Как се възприема?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ВЛАДИМИР ГРИГОРОВ ВЪЛКОВ:

18. В концепцията си казвате, че смятате за грешка възстановените помощни атестационни комисии (ПАК). В аргументите Ви има смисъл, но не смятате ли, че ПАК могат да дадат допълнителна информация относно атестирания съдия, която може да е убягнала или да не е достъпна за КАК. Както и сам казвате, не е възможно да се постигне унификация. По отношение на атестирането тя дори не следва да се постига и в тази връзка е и ролята на ПАК-те.
19. В частта за натовареност от Вашата концепция говорите за *„Периодична преоценка за адекватността на определените времеви стойности на процесуални действия, чиято меродавност обединява мнозинството съдии.“* Как си представяте технологията на една такава оценка – от ВСС ли да се прави, на какъв период от време, какви да са критериите за определяне на времевите стойности конкретните процесуални действия?
20. В края на концепцията си говорите за повишаване на правосъзнанието. В момента гражданското образование е задължително само за учениците, които завършват средното си образование /последните класове/. Смятате ли, че то трябва да стане задължителен предмет и за учениците от основните и средните класове?

ВЪПРОСИ КЪМ ДАНИЕЛА БОЖИДАРОВА АЛЕКСАНДРОВА:

21. На стр. 11 от концепцията си казвате, че за предотвратяване на струпването на голям брой дела в най-големите съдилища се изискват законови промени. Можете ли да конкретизирате какви са необходимите нормативни изменения, за които говорите?
22. На стр. 12-13 отбелязвате, че е необходимо да се вземат мерки за оптимизирането на съдебната администрация и посочвате като такава обучението за повишаване на квалификацията на съдебните служители. Какви други мерки би могъл да предприеме следващия ВСС за оптимизиране на съдебната администрация?

ВЪПРОСИ КЪМ ДОРА ДИМИТРОВА МИХАЙЛОВА:

23. В частта, в която засягате темата за промяната на съдебната карта, обръщате внимание на значението на районните съдилища за малките населени места и общностите им, като отбелязвате, че дебатът не може да остане строго професионален, а трябва да включва и обсъждане на социалните ефекти за гражданите от реформата. Според Вас, при реформирането на съдебната карта, какъв е балансът, който трябва да се търси, между интересите на съдебната система, която се стреми към оптимизация, и тези на гражданите, които се нуждаят от достъпно правосъдие?
24. Отбелязвате, че част от усилията за поддържане на среда, в която съдиите правораздават независимо, се свежда до способността да бъдат идентифицирани рисковете от влияние. Как оценявате предприетите мерки от настоящия ВСС за борба срещу корупцията в съдебната система и, според Вас, трябва ли следващият състав на ВСС да изработи и въведе методики за идентифициране и превенция на опитите за оказване на влияние върху магистратите?

ВЪПРОСИ КЪМ ИВАН ГЕОРГИЕВ КАЛИБАЦЕВ:

25. В концепцията си говорите за „нова виртуална среда“, която сте изградили. Какво представлява и как функционира?
26. Как си представяте възстановяването на доверието на магистратите във ВСС? Може ли да дадете пример за конкретни действия, мерки?
27. Предлагате провеждане на конкурси по райони - това няма ли да блокира/ограничи мобилността на магистратите от една страна и от друга, да доведе до „затварянето“ на конкурсите само за определен район?
28. В концепцията си казвате, че трябва да се направи анализ с цел приемане на норми за натовареност и на съдебните служители. Какви според Вас трябва да са водещите критерии при определяне на тези норми – времето, определените действия, които съдебните служители извършват, инстанцията, в която работят или нещо друго?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ЙОРДАН МИНКОВ ДАМАСКИНОВ:

29. На стр. 8 от концепцията си казвате, че няма пречка да се командироваат съдии не за определен срок, а за определен брой дела. По какъв начин смятате и въз основа на какви критерии трябва да бъде определян този брой дела?

30. На стр. 10 заявявате, че за следващия ВСС остава да анализира заключенията на ЕСПЧ по делото на съдия Мирослава Тодорова и да набележи мерки за недопускането в бъдеще на подобни случаи на ~~„открито парализални дисциплинарни производства“~~. Какво е мнението Ви като съдия на този етап (т.е. преди изготвянето на проучване) какви са подходящите мерки за изменение на процедурите за дисциплинарни производства срещу магистрати, които биха превантирали използването им за натиск срещу магистрати?

31. В концепцията си говорите за възнагражденията на магистратите и бюджета на съдебната власт. Маркирате редица проблемни елементи. Смятате ли, че реалното въвеждане на програмно бюджетиране в съдебната власт би било решение на проблемите и би повишило увереността на Министерството на финансите и на народните представители в обосноваността на поисканите в повече средства за съдебната система?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ КРАСИМИР ДИМИТРОВ ЛЕСЕНСКИ:

32. На стр. 5 заявявате, че ВСС трябва да въведе високи етични стандарти за провеждането на диалога по време на заседанията си. Според Вас трябва ли ВСС да приеме нещо като собствен Етичен кодекс, в който да има предвидени включително и някакви санкции ако се стигне до нарушаване на тези стандарти?

33. Обръщате внимание и на зачитане волята/решенията на ОС на съдиите. Смятате ли, че в ЗСВ трябва да се направят изменения, които да зададат по-висока степен на задължителност на решенията на ОС? Това важи с особена сила и по отношение провеждането на ОС във връзка с избор на административен ръководител на даден съд.

34. В концепцията си говорите за възможността да се командирова съдебни помощници като мярка за справяне с натовареността. В този контекст смятате ли, че принципно трябва да се разширят отговорностите на съдебните помощници? И смятате ли, че ВСС трябва да играе по-активна роля, когато става въпрос за инициране на законодателни промени, свързани със съдебната власт?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ЛЮБОМИР СИМЕОНОВ НИНОВ:

35. На стр. 3 от концепцията си казвате, че са необходими програми за работа с подрастващите, така че те да се възпитават в уважение към съдебната система, като такива трябва да се въведат и в правните факултети. Такива програми в училищата се нуждаят от одобрението на МОН, а в юридическите факултети – от това на деканските им ръководства, поради автономията на университетите. Какви стъпки

смятате да предприемете, за да получите съгласието на МОН и на деканските ръководства за въвеждането на такива програми?

- ~~36. Повечето от промените, които Вие смятате за необходими по отношение на съдебната карта и на атестирането и конкурсите, предполагат законови изменения. В случай, че такива не бъдат приети от Народното събрание, какви мерки, в рамките на правомощията си на член на ВСС, ако бъде избран за такъв, ще предприемете за разрешаване на проблемите в тези области?~~

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ МАРИЯ КИРИЛОВА ТЕРЗИЙСКА:

37. На стр. 8 от концепцията си посочвате, че възможността за членове на КАК да бъдат избирани и първоинстанционни съдии, от една страна, е израз на равнопоставеността на магистратите, а от друга – източник на недоволство на съдиите от по-горни инстанции, породено от извършването на атестирането им от по-ниско поставени съдии. Каква е Вашата лична позиция по темата – трябва ли да остане тази възможност или е необходима промяна и в каква посока?
38. Говорите за уеднаквяване на системите за отчитане на натовареността. Концептуален ли е въпросът или се отнася само да механично обединяване на информацията подавана от СИНС и ЕИСС?
39. На стр. 22 завършвате с това, че концепцията Ви не е изчерпателна, особено по въпроси като взаимоотношенията на ВСС с другите държавни власти, гражданското общество и медиите. Можете ли с няколко изречения да споделите какво според Вас трябва да е общуването на ВСС с организации на гражданското общество – смятате ли, че има теми, по които съвместната им работа би била от полза за съдебната система и обратно – такива, които според Вас не са подходящи за участие на НПО?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ МИГЛЕНА ТЕНЕВА ТЯНКОВА:

40. На стр. 3 от личната си мотивация казвате, че редица решения на ВСС са показали неразбиране на пряката правораздавателна работа по места и са породили напрежение между съдиите. Можете ли да посочите такива примери? На какво според Вас се дължи неразбирането от страна на членовете на ВСС, които са магистрати, на проблемите, с които се сблъскват колегите им?
41. На стр. 6 от концепцията отбелязвате, че е необходим диалог между ВСС и неправителствените организации. По кои теми от значение за съдебната власт според Вас е необходим такъв?

42. На стр. 7 заявявате, че на съдиите трябва да се осигури възможност да изразяват мнението си пред ВСС. Какъв механизъм според Вас трябва да изработи Съдийска колегия, за да се реализира тази идея?

43. На стр. 13-14 от концепцията си отбелязвате, че въведената през 2021 г. категоризация на съдилищата съобразно натовареността трябва да бъде премахната, като според Вас е необходим нов подход при определяне на степента на натовареност на всеки съд, който да се гради на обективни и предвидими критерии? Можете ли дадете примери за такива критерии, които Вие считате, че са по-правилни за измерване на натовареността от настоящите?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ МЛАДЕН ПЕТРОВ ДИМИТРОВ:

44. В концепцията си не адресирате въпроса за дисциплинарната отговорност, за разлика от значителна част от останалите кандидати, които смятат, че е необходимо да се вземат мерки, за да не се използва тя за натиск върху съдии, като за пример се дава случаят на съдия Мирослава Тодорова. Какво е Вашето мнение по този въпрос – следва ли да има промяна /например приемане на определени стандарти/ при осъществяването на дисциплинарната отговорност на съдиите, така че да се избегне злоупотребяването с нея и ако да, то в какво трябва да се състои тя?

ВЪПРОСИ КЪМ ТАТЯНА БОРИСОВА ЖИЛОВА:

45. На стр. 10 от концепцията си казвате, че „... ако се създаде ефективна система за атестиране, кариерното развитие на съдиите може да се основе изцяло на оценката на дейността им, като се отчитат обективно техните качества, опит, потенциал за развитие, нравствен интегритет“. Значи ли това, че според Вас трябва да се премахнат конкурсите за повишаване?

46. На стр. 14 от концепцията си казвате, че „... ВСС трябва да разработи методика и критерии за справедливо поощряване на съдиите, без да се превръща това в компенсация за натовареността“. Кои критерии смятате за справедливи и намирате ли за необходимо натовареността да бъде изрично изключена при определяне на поощренията?

47. На стр. 22 от концепцията си казвате, че бъдещият състав на ВСС трябва да преосмисли взаимодействието си с ИВСС, като постави ясни и точни изисквания към работата на инспекторите и я изпълни наистина със съдържание. Какви дейности, според Вас, трябва да изисква ВСС от инспекторите в ИВСС да извършват?

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ЯВОР ИВАНОВ КОЛЕВ:

48. На стр. 8 и 9 от концепцията си описвате неуспеха на ВСС до момента да въведе програмен бюджет, като идентифицирате и част от причините за него. Смятате ли, ~~че следващият състав на ВСС би могъл да преодолее трудностите и реално да започне да изготвя програмни бюджети на съдебната власт?~~
49. На стр. 14 казвате, че е необходимо да бъде дефинирано взаимодействието между съдебната власт и законодателната и изпълнителната власт, както и между съдебната власт и неправителствените и съсловните организации. Каква е Вашата визия за тези взаимоотношения и как оценявате съществуващите законодателни и нормативни разпоредби за тях?

С уважение,

Биляна Гяурова-Вегертседер

Директор

Български институт за правни
инициативи

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
BCC-665215	14.11.2022

ЧРЕЗ ВИСШ СЪДЕБЕН
СЪВЕТ

ДО

ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА
СЪДИИТЕ ЗА ИЗБОР НА
ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ
СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ОТГОВОРИ

от Дора Димитрова Михайлова - кандидат за избран член на ВСС от квотата на съдиите - на въпроси, поставени от Български институт за правни инициативи

1. Отговор на първи въпрос.

Допускам, че основните демотивиращи фактори са слабите резултати от управлението на съдебната власт, осъществявано от настоящия състав на ВСС (в който пет от общо шестте членове, пряко излъчени от Общото събрание на съдиите, са съдии от ВКС и ВАС) – провалена политика по кадрово обезпечаване на общите съдилища, неосъществена в цялост архитектура на електронно правосъдие, хаотичното „въвеждане“ на ЕИСС в работата на съдилищата, липсата на убедителни мотиви и задълбочен диалог с разумни аргументи при опитите за „прекрояване“ на съдебната карта, липсата на предвидимост и последователност в практиката по активиране на механизма за действие на СК на ВСС в случаи на засягане на независимостта и/или опит за оказване на натиск върху съдиите и съда, противоречивата практика по отношение на избора на магистрати за административни ръководители.

Разочарованието от дейността на ВСС, неуспехът на едни от последните проведени конкурси за назначаване на съдии във ВКС, нанесъл тежък кадрови удар върху съда, наред с натрупаната професионална умора, биха могли да бъдат обяснение на поставения под номер едно въпрос. Работата на върховните съдии не се изчерпва само с пряката правораздавателна дейност, а включва и множество други ангажменти, изискващи експертен ресурс често за продължителен период от време – тълкувателна дейност,

участие в работни групи и други междуинституционални формати, подготвяне на становища до Конституционния съд на Република България и такива в рамките на съгласувателни процедури, изготвяне на становища по законопроекти, участие в комисиите на Народното събрание при обсъждането им, участие в държавни изпитни сесии и в помощни атестационни комисии, както и в обучения. При всички тези отговорни и отнемащи ресурс и време задължения на съдиите от Върховния касационен съд, както и на фона на значителното увеличение на броя на постъпилите през годината дела, съдиите от ВКС работят в условия на лоша кадрова обеспеченост с ясна тенденция на регрес, тъй като броят на командированите съдии постъпателно се увеличава.

2. Отговор на втори въпрос.

Независимо от това какви формални критерии са заложили в нормативните актове, уреждащи процедурата по избор на административни ръководители, ако членовете на решаващия орган са изкушени да злоупотребят с правомощията си, всяка кандидатура за административен ръководител би могла да се окаже „най-подходящата“. Ето защо решаващо е членовете на ВСС да са личности добросъвестни, с интегритет, с устойчивост в способността за етична преценка.

При условията на чл. 194а, ал. 7 ЗСВ кандидатите за административни ръководители на съд се изслушват от общото събрание (ОС) на съответния съд. Считам, че един от възможните допълнителни критерии, по които да се преценяват кандидатите в тези процедури, е именно становището на ОС при това изслушване и мотивите към него. Такива критерии е мислимо да са още: участията на кандидата в работни групи, в междуинституционални формати, в процесите по подготовка на становища по законопроекти и участия при обсъждането им, участия в обучения като лектор. Посочените активности сочат на ангажираност към проблемите на правосъдието. Допълнителен критерий е възможно да бъде и професионалната дейност на магистрата, допринесла за развитието на правото, за промяна в последователна съдебна практика (отправяне на преюдициални запитвания, в резултат от които се е стигнало до такава промяна).

3. Отговор на трети въпрос.

Както посочих при отговора на първи въпрос, част от причините за усещането за безнадежност у колегите, която естествено поражда и състояние на пасивност, е провалената политика на ВСС по кадрово обезпечаване на общите съдилища и противоречивата практика по отношение на избора на магистрати за административни ръководители. Ето защо дълбоката ми увереност е, че не бива да се допуска евентуалното съмнение в кандидатурата на магистрат за административен ръководител да придобива своето значение или важност само от начина, по който мнозинството във ВСС реагира на него - налице ли е такова съмнение, бих поставила всички въпроси, относими към личността на кандидата и позицията, за която участва, настоявайки да бъдат събрани доказателства според конкретния случай.

4. Отговор на четвърти въпрос.

Съдебната система дължи обективна отчетност, дължи откритост. Съгласно чл. 4 от Правилника на ВСС членовете на съвета са длъжни да си взаимодействат със съдиите, прокурорите и следователите от всички нива на органите на съдебната власт, но не и да се отчитат пред тях.

Формите на периодична отчетност на дейността на ВСС (чрез изработване и публикуване на годишна програма за дейността си, чрез изготвяне и внасяне в Народното събрание до 31 май годишен доклад за своята дейност заедно с годишния доклад за дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет и с годишните доклади на Върховния касационен съд, на Върховния административен съд и на главния прокурор) обаче не могат да доведат до реализиране на отговорността на отделни негови членове при поведение, което води до снемане на доверието в тях на излъчилите ги магистрати. Ето защо при съмнения за легитимност в член на ВСС, излъчен посредством свободно и пряко волеизявление на избиращите магистрати, е мислимо да се предвиди механизъм и основания за свикване на ОС, на което да се проведе гласуване.

Отговор на пети въпрос.

Едно от възможните обяснения е именно непоследователното движение на ВСС по оста кандидати за лидерските позиции в системата и предпочитанията на избора. Липсата на убедителни и подробни мотиви към вота, основани на събраните доказателства и даващи отговор на всяко

от съмненията, създават у наблюдаващия усещане, че не изложеното по време на заседанието е действителното. Част от причините за недоверието се свежда и до закъснялото (понякога с няколко седмици) публикуване на протоколите от проведените заседания на отделните комисии.

В светлината на тези факти задълбоченото аргументиране на вота, предшествано от професионален дебат по отнесените за решаване към ВСС въпроси (особено тези, които имат непосредствен ефект върху решаването на делата – например при назначаването на съдии, разпределението на делата и дисциплинарните производства), е задължение на всеки от членовете. То е част от усилията на ВСС по отстояване на независимостта на съдебната власт – чрез ясно формулиране на мотивите към решенията по разбираем и конкретен начин, още повече в случаите, когато е налице промяна в практиката на органа по сходни откъм факти случаи.

6. С оглед позицията ми на кандидат за член на ВСС от квотата на съдиите и при възможност сегашният състав на ВСС да не се произнесе по същество по основанията за освобождаване от длъжност на главния прокурор, а тези предложения да бъдат отнесени за решаване от следващия ВСС, отговор на въпрос номер шест не мога да дам.

7. Отговор на седми въпрос.

Не считам за разумно (работещо) подобно предложение за младшите съдии (срокът от 3 години за съдия в районен съд считам за достатъчен), тъй като натрупаният преди влизане в системата на съдебната власт юридически опит не е нито гаранция, нито показател за знания. Нещо повече – в досегашната ми работа с младши съдии, постъпили на работа в съдебната система непосредствено или няколко години след завършване на висше юридическо образование, пряко наблюдавах добрите резултати в работата на всеки от тях. Постъпването на работа в съдебната система на младши съдии без задължителен стаж от 5 години и с мислене, свободно от клишета, е възможност за формиране на професионален вкус, по-малко възприемчив към повторенията.

8. Отговор на осми въпрос.

Считам за разумна идеята за:

- разделяне на Съвета на Висш съдебен съвет, мнозинството от членовете на който пряко да бъдат избирани от съдии, и Прокурорски съвет;
- да не се допуска възможността кандидати за изборни членове от професионалните квоти, които не са избрани от съответните ОС, да се предлагат за избор от квотата на НС;
- за председател на Върховния касационен съд и за председател на Върховния административен съд да могат да бъдат предложени и назначени само действащи в съответния съд съдии;
- намаляване на мандата на главния прокурор на 5 години;
- административните ръководители на прокуратурите да се назначават на ръководната длъжност за срок от три години (с право на повторно назначаване).
- всеки съд да може да сезира Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на закон, приложим по конкретно дело;
- всеки гражданин да може да сезира Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на закон, с който се нарушават негови права и свободи.

9. Отговор на девети въпрос.

Отговор на този въпрос се съдържа в концепцията ми за работа като член на ВСС. Изборът на механизъм за определяне на размера на възнагражденията в отделните нива следва да е съобразен с реалните възможности за финансово обезпечение на избрания модел при отчитане както натоварването, така и естеството на работа във всяко от нивата в системата, в т. ч. продължителността на стажа и ранга. Не считам, че е необходимо законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, с оглед предоставената на ВСС дискреционна власт в това отношение.

10. Отговор на десети въпрос.

Отговорът на този въпрос се съдържа в края на изложението към въпрос 8 – предвиждане на възможността всеки съд да може да сезира Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на закон, приложим по конкретно дело; както и възможността всеки гражданин да може да сезира Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на закон, с който се нарушават негови права и свободи.

Отговор на 23 въпрос.

Според стандартите на СЕРЕЈ съдебната география е проблем на баланса между различни фактори: 1. достъп до правосъдие по отношение на близостта на гражданите до съдилищата, 2. минимален „размер на съда“, така че да може да се осигури наличието на различни функции; 3. намаляването на разходите (оптимизиране на ресурса); 4. подобряване на качеството и адекватно изпълнение на предоставяната услуга (чрез специализация по материя). Извеждането на критерии, чрез които да се създаде оптимален баланс между дейността на съдилищата (интересите на съдебната система) и близостта до гражданите (достъпът до правосъдие), преминава през изследване на: гъстотата на населението, числеността по щат на съдилищата, потоците на делата и натовареността на съдиите, географското местоположение, инфраструктура и транспорт на съдебните райони. В групата на допълнителните фактори се включват ниво на компютризация, съдебни услуги, културни специфики, медиация, взаимодействие с други системи – затвори, прокуратура, полиция и др. В отговор на поставения под номер 23 въпрос ще посоча, че най-честно постигането на абсолютен баланс е невъзможно. При отчитане на значимостта на интересите, които се сблъскват в усилията за прекрояване на съдебната карта – интереса на съдебната система (да оптимизира натовареността сред съдиите и съдебните служители и разходите за издръжка) и интереса на онези граждани, които живеят в малки съдебни райони с рушаща се социална тъкан, райони, в които се генерират процеси на необратимост и социална изолация на малките общности и стотици хиляди български граждани, интересът на съдебната система е този, който трябва да отстъпи. Провеждането

на реформа на съдебната карта, която остава „безчувствена“ към правата и нуждите на гражданите от тези райони, може да ги обезкуражи да търсят закрила за основните си човешки права и да причини повече вреда, вместо да гарантира възстановяване на правовия ред, когато той е нарушен.

Отговор на 24 въпрос.

Не са ми известни предприети от ВСС конкретни мерки в тази насока с изключение на Механизма за действие на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет в случаи на засягане на независимостта и/или опит за оказване на натиск върху съдиите и съда, чието практическо приложение се оказва неефективно.

Независимо от това дали съществуват или не разписани форми за защита (или методика за идентифициране и превенция на опитите за оказване на влияние върху магистратите), задачата на ВСС е да изгради доверие сред съдиите, че ще ги защити от всяко посегателство, за да докаже, че има смисъл от това да търсим неговата закрила при опити (външни или вътрешни) да бъде овладяна съдийската независимост.

15 юни 2022 г.

С уважение: Дора Михайлова